CZĘŚĆ I. — № 95. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{7}{19}$ GRUDNIA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{6}{18}$ GRUDNIA.

MANIFEST CESARSKI.

Z BOŻEJ ŁASKI

MY, MIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYJ,

i t. d., i t. d., i t. d.

Uznając za konieczne, z powodu obecnych okoliczności, utrzymywać w zupełnym komplecie wojska NASZYCH Armij i Flott, — ROZKAZUJEMY:

1.) Dokonać dwunasty, kolejny częściowy zaciąg z gubernij Wschodniej strefy Cesarstwa, policzając po dziesięciu ludzi z każdego dusz tysiąca, na zasadzie osobnego rozrządczego Ukazu, z niniejszém Rządzącemu Senatu danego.

2.) Zaciąg rozpocząć od dnia 15 Lutego i ukończyć po 15 Marca roku przyszłego 1855.

3.) Od Żydów, ulegających powinności rekrutskiej, pobrać rekrutów na zasadzie 685 artykułu Ustawy o Rekrutszczyznie w XVI Dalszym Ciągu Układu Praw, który obowiązuje ich dawać rekruta w każdym obwieszczonym częściowym zaciągu, po dziesięciu z tysiąca dusz.

Dan w Gatczynie, w dniu 1 Grudnia, lata od Narodzenia Chrystusa Pana tysiąc ośmset pięćdziesiąt czwartego, Panowania NASZEGO trzydziestego.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

—

Ukaz do Rządzącego Senatu.

Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, nakazawszy dokonanie dwunastego, kolejnego, częściowego zaciągu z gubernij Wschodniej strefy Cesarstwa, — ROZKAZUJEMY:

1.) Rozpocząć zaciąg takowy od dnia 15 Lutego, a ukończyć do dnia 15 Marca przyszłego 1855 roku.

2.) Na umundurowanie rekrutów przyjmować od zdających pieniądze według cen, jakich takowe umundurowanie kosztuje, mianowicie po dziesięć rubli dwadzieścia kopiejek srebrem.

Rozporządzenia, tyczące się wojskowości, pozostawiliśmy Ministrowi Wojny, skuteczne zaś dokonanie i ukończenie zaciągu we wskazanym terminie, zdajemy na pilność Rządzącego Senatu.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

Gatczyna, 1 Grudnia 1854 roku.

—

Do Pana Ministra Wojny.

Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, nakazawszy dokonanie w roku przyszłym dwunastego pokolejnego częściowego zaciągu rekruta z gubernij Wschodniej strefy Cesarstwa, — ROZKAZUJEMY wam:

1.) Rekrutów, którzy w tym zaciągu będą pobrani, rozmieścić po wojskach, stosownie do danych wam w tym względzie poleceń, — i

2.) W przedmiocie umundurowania rekrutów, przewodniczyć się przepisanemi w tym przedmiocie prawidłami.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

Gatczyna, 1 Grudnia 1854 roku.

—

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale Wojskowości, z dnia 30 Listopada, Ober-Kwatermistrz Oddzielnego Kaukazskiego korpusu Pułkownik *Karlhoff*, za odznaczenie się w bitwach z góralami podniesiony do rangi Jenerał-majora z zachowaniem dotychczasowych obowiązków; — Jene-

rał-major Sztabu Jeneralnego *Dainese*, otrzymuje, dla słabości zdrowia dymissyą z mundurem i pensyą.

Rozkazy dzienne Cesarskie *w Wydziale służby Cywilnej.*

13 Listopada. Następni Urzędnicy Królestwa Polskiego podniesieni zostali, za wysługę lat, do rang: Radzcy Stanu, Dyrektor Instytutu Gospodarstwa wiejskiego i leśnego w Marymoncie, Radzca Kollegijalny *Zdzitowiecki*, ze starszeństwem od 9 Stycznia 1854; — Radzcy Kollegijalnego, Nauczyciel wyższej Realnej Szkoły w Kaliszu *Kornaszewski*, ze starsz. od 25 Lutego 1851; — Radzcy Dworu, Radzca Rządu Gubern. Płockiego *Gierłowicz*, od 20 Maja 1853, Pełniący obowiązki Naczelników Oddziałów w Kommisyi Rządowej Skarbu *Czerniewicz*, od 4 Kwietnia 1854, i *Ankiewicz*, od 4 Kwietnia 1852, i Starszy Nauczyciel Gymnazyum Gubern. Warszawskiego *Brzostowski*, od 19 Września 1852 roku; — Radzcy Dworu: Pełniący obowiązk Naczelnika Oddz. w Banku Polskim *Tys*, od 20 Grudnia 1847, i Dozorca etatowy Siedleckiej 5-klassowej powiatowej Szkoły *Jakubowski*, od 19 Września 1853 roku; Assesorowie Kollegijalni: Kommisyi Rządowej Skarbu, pełniący obowiązki: Naczelnika Oddziału *Olszewski*, od 4 Kwietnia 1854, i Urzędnik do poleceń szczególnych *Adamski*, od 30 Lipca 1852, Kommisarz Ekonomiczny *Sadkowski*, Referent *Kobylański*, i pełniący obowiązki Rewizora pomiarów *Bzura* i Referentów: *Bobakowski*, *Michniewski*, *Dunin* i Drugi Radzca Rządu Gubern. Warszawskiego *Staszewski*, od 4 Kwietnia 1854; Architekt Gubernijalny Płocki *Mikłaszewski* i Pomocnik Naczelnika pow. Łęczyckiego *Zbiegniewski*, od 30 Lipca 1852, Nauczyciele Gymnazyj: Starsi, Lubelskiego *Stiepanow*, od 19 Września 1853, i Suwałkskiego *Fiweger*, od 27 Grudnia 1853; Młodsi: Warszawskiego *Pęczarski*, od 19 Września 1853 i Warszawskiego Instytutu Szlacheckiego *Okniński*, od 3 Września tegoż roku. *(Dok. nast.)*

21 Listopada. Mianowani: Pocztmistrz Gubern. Witebski Radzca Stanu *Korycki* i Pocztmistrz Dynaburgski, Radzca Dworu *Bujewicz*, — pierwszy Pocztmistrzem Gubern. Mohylewskim, a ostatni pełniącym obowiązki Pocztmistrza Gubern. Witebskiego; zostaje uwolniony od służby Pocztmistrz Chmielnicki (gub. Podolskiej), Radzca Honorowy *Kożankow*; Prozektor Anatomii w Cesarskim Uniwersytecie św. Włodzimierza, Medyko-Chirurg, Radzca Stanu *Bagieński*, mianowany Lekarzem powiatowym Berdyczewskim.

— Przez Dyplomata Cesarskie z dnia 25 i 28 Listopada, Najłaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Włodzimierza 2 klassy, Towarzysz Ministra Sekretarza Stanu Wielkiego Xięztwa Finlandskiego Radzca Tajny *Fischer* i Naczelnik Tamańskiego wojennego okręgu wojska kozaków Czarnomorskich, Jenerał-major *Mogukorow*.

— NN. Cesarz i Cesarzowa w stałej pieczołowitości o waleczne wojska, które codziennie narażone są na zabójczy nieprzyjacielski ogień, rozkazali wyprawić do Krymu, dla opatrywania chorych i rannych, po lazaretach wojskowych, sześćdziesiąt Siostr Miłosierdzia, wybranych w Domach przytułku Wdów w Petersburgu i Moskwie, należących do Zakładów Dobroczynnych Cesarzowej Maryi.

Te godne kobiety wysłane zostały z Moskwy pocztowemi karetami w sześciu transportach, codnia po sobie następujących, zaczynając od 15 Listopada. Wdowy z Petersburskiego Domu przytułku odjechały do Moskwy 13 tegoż m.

Wszystkie te Siostry Miłosierdzia, z rozkazu J. C. Mości zostały polecone opiece i troskliwości Głównodowodzącego w Krymie, P. Jenerał-Adjutanta Xięcia Mienszikowa.

Ukazy Rządzącego Senatu.

(z 1 Departamentu.)

1.) *17 Listopada.* O pozwoleniu wybierania na urzędy Gminowe w mieście Ekaterynburgu kupieckich synów, braci i synowców.

2.) *17 tegoż m.* O sposobie wypełnienia przez Nieżyńskich Greków powinności kwaterunkowej.

3.) *24 tegoż m.* P. Sekretarz Stanu *Taniejew* obwieścił w dniu 26 Października bież. roku co następuje: N. Cesarz Jmć raczył rozkazać iżby: «W zastosowaniu się do Zdania Rady Państwa 11 Czerwca 1832 roku, uchwalonego we względzie zatwierdzenia w rangach Adjunktów Cesarskiej Akademii Kunsztów, Professorowie, Adjunkci i Prozektorowie, zostający w służbie, w Wydziale Ministerstwa Oświecenia Narodowego, tudzież we wszelkich innych wydziałach i zarządach, gdzie urzędnicy ci, po zatwierdzeniu na stopniach i posadach naukowych, odbierają obecnie wprost z Departamentu Heroldyi Rządzącego Senatu patenta na odpowiednie rangi, byli, przed wydaniem im patentów, zatwierdzani w rangach Rozkazami dziennemi Cesarskiemi. Prawidło to nie ma się rozciągać: 1) na takie osoby, zajmujące naukowe posady, które, przed zatwierdzeniem na nich, nabyły już prawa do otrzymania właściwej posadzie rangi, za wysługę lat, albowiem w takim razie osoby te powinny ulegać zwyczajnemu porządkowi rangowego awansu, z wypadającym, od dnia wysługi, starszeństwem; i 2) na pełniących obowiązki zajmowanych posad, jako nie używających prawa do bezpośredniego otrzymania odpowiedniej tym posadom rangi, dopokąd ostatecznie na nich zatwierdzeni nie będą.»

4.) *Tegoż dnia.* P. Głównozarządzający Wydziałem Dróg Kommunikacyj i Budów Publicznych oznajmił Rządzącemu Senatowi z dnia 5 Listopada co następuje: «N. Cezarz Jmć raczył rozkazać: przy układaniu planów miast, dozwalać wyprowadzać ulice i mniejszej nad 10 sążni szerokości, przepisanej 240 artykułem Ustawy Budownictwa, ale w takich tylko przypadkach, kiedy dla urządzenia ulic, na 10 sążni szerokich, potrzeba byłoby koniecznie przenieść lub zniszczyć już istniejące Skarbowe, publiczne lub prywatne budowy, albo dokonać wywłaszczenie innej jakiejbądź niemałocennej posiadłości.

5.) *Tegoż dnia.* P. Minister Sprawiedliwości oznajmił

Rządzącemu Senatowi, że N. Cesarz Jmć Najwyżej raczył rozkazać: iżby nadane synom kupców, którzy przez lat 12 zostawali w pierwszej gildyi, prawo wchodzenia do służby, rozciągnięte było w równej mierze i na synów Radzców Handlowych w ogólności, to jest i tych którzy otrzymali to dostojeństwo za szczególne zasługi przed upływem 12 lat od wejścia ich do pierwszej gildyi.

6.) *Tegoż dnia.* O niewymaganiu od Sądów Ziemskich, iżby w aktach swoich pozostawiały kopije biletów wydawanych na spław drzewa z lasów prywatnych obywateli.

NOWINY Z KRYMU.

Jenerał-Adjutant Xiążę *Mienszikow* donosi z dnia 26 Listopada (8 Grudnia), że od 23 Listopada pod Sewastapolem nie zaszła żadna zmiana w naszém względem nieprzyjaciela położeniu; ogień oblężnych baterыj był równie słaby i nam nieszkodliwy jak i dni poprzedzających, zaś 23 Listopada wycieczka, dokonana przez naszych ochotników, zmusiła nieprzyjaciela do opuszczenia rozpoczętych przeciw bastjonowi № 3 robot, i wykopane przez nich łożmenta, były niezwłocznie zasypane.

24 Listopada, z Sewastopolskiego portu wysłane były dwa statki parowe: «Władimir,» Kapitan 2 rangi *Butakow* i «Chersonez,» Kapitan-lejtnant *Rudniew*; w celu zadania uszkodzeń francuzkiemu parowemu statkowi, który stał na kotwicy naprzeciw portu. Przedsięwzięcie to było dokonane dość skutecznie: podczas kiedy statek nieprzyjacielski śpieszył zdążyć pod przykrycie drugiego, też francuzkiego statku, nasze zdołały posłać mu kilka kul, a z tych niektóre wprost trafiły w korpus. Wielki trzy-masztowy angielski statek, który tymczasem nadciągnął, zapędziwszy się w pogoni za naszemi, wracającemi do portu, podszedł pod ogień nadbrzeżnych baterыj, które zbiły mu reję z grotu (грота-рея) i uszkodziły tambur nad kołem. Myśmy nie ponieśli żadnej straty ludzi, ani szczególnego uszkodzenia w statkach.

(*Dod. nadzw. do R. I. 4 Grudnia.*)

Główny Zarząd Rossyjsko-Amerykańskiej kompanii, otrzymawszy od agenta swego z Kalifornii z dnia 2 (14) Października urzędową wiadomość, (nieco wcześniej ogłoszoną w gazetach zagranicznych,) o zabraniu przez połączoną anglo-francuzką eskadrę, należącego do Kompanii okrętu «Sitcha», w podróży z Ajan do Petropawłowskiego portu, ma sobie za obowiązek podać do wiadomości PP. Akcyonistów, szczegóły tego wypadku.

Okręt «Sitcha» wyprawiony był z Hamburga w końcu Pazdziernika 1853 roku do Kolonij i przybył szczęśliwie do Nowoarchangelska w Kwietniu bieżącego roku, a ztamtąd, w Maju, po zabraniu rocznego kolonijalnego ładunku futer, poczty i passażerów, przybył do Ajan pierwszych dni Czerwca. Zalecono było odesłać go z Ajan na powrot do Nowoarchangelska, ale z powodu wydarzonej potrzeby zawinięcia do Kamczatki, okręt «Sitcha» odpłynąwszy z Ajana 14 Sierpnia po trzydziestodniowej, pomyślnej żegludze, podszedł w nocy na 27 Sierpnia ku zatoce Awaczyńskiej. Bojąc się zbliżać do brzegu z powodu mgły, dowodzca okrętu, wolny szyper *Konradi*, postanowił zawrócić okręt i w takiém położeniu czekać świtu. — 27 Sierpnia, o godzinie 4 rano, okręt, przy dość mocnym wietrze, skierowany był ku wejściu do zatoki, którą mgła jeszcze skrywała. Około godziny 8 mgła zaczęła się rozchodzić, kierunek został dokładnie wskazany i na okręcie zaczęły się przygotowania do zdjęcia kotwicy, wszakże samo wejście zakryte przed nim było przylądkiem sygnałowym. O godzinie 9 z okrętu z podziwieniem zoczono sześć statków, wychodzących z zatoki, ale które, dla wielkiej odległości, nie mogły jeszcze być rozpoznane, a zarazem, na północ od okrętu, na samym horysoncie, pokazał się siódmy statek, który uznany był za skuner. Obecność tak wielu statków w małouczęszczanym Petropawłowskim porcie, wzniecіła słuszną obawę na okręcie i spowodowała szypra *Konradi* zawrócić się i oddalać od nich, jak najspieszniej, tym bardziej, że wysokie tych statków obmasztowanie (rangout), czyniło je nader podejrzanemi. Wprędce przekonano się, że obawy te nie były płonnemi; albowiem pięć statków dodały żagli i poszły w kierunku «Sitchy», podczas kiedy szósty, w którym można już było rozeznać statek parowy, puścił się w pogoń za skunerem. Takim sposobem, dodając też żagli, okręt «Sitcha» płynął w obranym kierunku do godziny 11, postrzegając z przerażeniem, że wiatr coraz się ucisza. Okręty ścigające go, z przewyższającą szybkością, stawały się coraz widniejszemi, aż jeden z nich, wyprzedziwszy inne, podszedł ku «Sitcha» tak blizko, że łatwo było zauważać w nim fregatę wysokiej rangi i rospoznać angielską banderę. O godzinie 12-ej, «Sitcha» była zatrzymana zupełną ciszą, kiedy angielska fregata, dzięki ogromnym wymiarom swego obmasztowania, napędzała ją z wielką szybkością. Iść dalej było niepodobna, mniej jeszcze myślić o oporze, trzeba więc było uledz sile. Wystrzał działowy dał nam do zrozumienia, żebyśmy zwinęli żagle i spuścili banderę. Fregata zatrzymała się i wysłała ku «Sitcha» dwie szalupy z oficerem i uzbrojonemi majtkami, dla objęcia dowodztwa i kierunku nad okrętem. W tejże chwili statek parowy angielski «Virago» przyprowadził pojmany przezeń Skarbowy skuner «Anadyr». W skutek sygnału danego z angielskiej fregaty, zrobiono rozporządzenie o zdjęciu z «Sitchy» komendy, która przewieziona została na angielską 54 działową fregatę «President» i o przeprowadzeniu pasażerów na francuzką 30 działową korwettę «Euridicę». Na «Sitcha» pozostali tylko: szyper *Konradi*, kapłan *Kollegow*, i Irkutski mieszczanin *Popow*, z żonami i dziećmi, tudzież uczeń Finlandskiej Szkoły żeglugi morskiej *Kristjerson.* Z liczby passażerów pozostawieni byli na «Euridice» kupcy *Stienin* i *Kolesow*, ze służbą, wszyscy zaś, zostający w służbie rządowej, przewiezieni na francuzką admiralską 60 działową fregatę «La Forte». Skuner «Anadyr» był zrabowany i spalony przez anglików.—9 Września eskadra

angielska oddzieliła się od francuzkiej i poszła ku wyspom Quadri i Vancouver, poprowadziwszy z sobą «Sitchę»; francuzka zaś eskadra skierowała się ku San-Francisco, dokąd przybyła w nocy na 22 Września. Tam, z rozrządzenia francuzkiego kontr-admirała Febvrier-Despointes, wszyscy passażerowie okrętu «Sitcha», prócz Sztab-oficera korpusu Sterników *Afanasjewa* i Kapitana artylleryi morskiej *Bielocerkowca*, byli wypuszczeni na wolność.

Ładunek okrętu «Sitcha» był po większej części własnością Skarbu i prywatnych osób, kupców; ilość zaś ładunku, należącego do Kompanii, była małoznaczna. Wartość ładunku niemoże być dokładnie oznaczona, dopokąd nie będą o tém odebrane wiadomości z Ajanu.

Okręt «Sitcha» ze składu i objętości swojej (od 1200 tonn, przeszło 74,000 pudow), należał do rzędu celniejszych, chodzących dokoła świata, statków Kompanii, a lubo strata jego jest nader dotkliwą, wszakże, ze względu na obecne, ustalone położenie interessów Kompanii, wypadek niniejszy, niepodobny zresztą do uniknienia w czasie wojny, niemoże i mieć nie będzie żadnego niepomyślnego wpływu na stan tejże Kompanii.

23 Listopada 1854 roku.

KIJOW. — W dniu 14 Października r. b. Chersońsk Gubernijalny Strapczy spraw Kryminalnych P. *Awiłow*, stawił się u Naczelnika gubernii Kijowskiej i oświadczył, iż poszukuje ludzi, którzy, w dniu 10 Października, zrabowali pocztę lekką w powiecie Alexandryjskim, gubernii Chersońskiej. Zbójcy, jak P. *Awiłow* objaśnił, jadąc za kartą pocztową (подорожная) P. Tambowskiego Gubernatora, (zapewna podrobioną), przybyli 13 Października do miasta Kijowa — jeden z nich pod imieniem Piotra *Nowikowa*, poddanego dworskiego Jenerałowej *Adamowiczowej*. W rzeczy samej, jak się z poszukiwań okazało, 13 Października, dwaj niewiadomi ludzie, których opisy zgadzały się z opisami ściganych, przybyli do Kijowa i zabawiwszy tam, w zajezdnej gospodzie «Rossya» godzin kilka, udali się najętemi końmi (на вольныхъ лошадяхъ) przez miasto Wasilków do Białej Cerkwi. P. Naczelnik gubernii Kijowskiej, dla dalszego ścigania ślad w ślad domniemanych przestępców, zarządził należytą w tym względzie Panu *Awiłow* pomoc ze strony władz miejscowych policyjnych.

Tymczasem odebrano odezwę od P. Naczelnika Chersońskiej gubernii, w której pojaśnione były szczegóły rozbicia lekkiej poczty przez włościan Skarbowych wsi Wysokaho, gubernii Riazańskiej, okręgu Sapożkowskiego, pocztarza (ямщикъ) Bazylego syna Jerzego *Tiumieniew* i pisarza stacyi pocztowej Nowopragskiej Stefana *Żarow*. Pomienieni przestępcy, w odległości około pięciu wiorst od Nowopragskiej stacyi, wjechawszy do parowu, zatrzymali konie, związali postyljona, i wrzuciwszy go do rowu, uwieźli pocztę, odwiązawszy naprzód dzwonek, który pozostawili na miejscu.

P. *Awiłow*, ścigając dalej podejrzanych, przybył w nocy na 17 Października do miasta Humania, zkąd, wespół z tamecznym Ziemskim Sprawnikiem i furmanem, który przywiózł ściganych do tego miasta, udał się do Bałty i ztamtąd, przewodnicząc się zeznaniami przemienianych przez nich furmanów, do Dubossar i Kiszyniewa. Nakoniec w tém ostatniém mieście, PP. *Awiłow* i Umański Ziemski Sprawnik *Miasnikow*, śledząc dalej, z pomocą miejscowej Policyi, w nocy z 18 na 19 Października schwytali ściganych włościan Skarbowych, wymienionych w odezwie P. Naczelnika Chersońskiej gubernii. Ciż natychmiast przyznali się do zrabowania w dniu 10 Października lekkiej poczty, również do tego, iż byli przejazdem w Kijowie. Znaleziono przy nich 31,639 rubli, 96½ kopiejek srebrem. PP. *Awiłow* i *Miasnikow* byli przedstawiani przez P. Bessarabskiego Wojennego Gubernatora P. Głównodowodzącemu Armiją południową, Jenerał-Adjutantowi Xięciu *Gorczakow* i mieli zaszczyt odebrać od Xięcia podziękowanie.

W skutek najnowszych poszukiwań, dokonanych w powiecie Alexandryńskim, znaleziono rozerznięty tłómok z prostemi listami, tudzież dwie torby skórzane, z których jedna przerznięta, zawierała podarte koperty od pieniędzy i listy, a druga, nietknięta, i w niej 1,142 ruble 53 kop. srebrem. Z rejestrów, znalezionych w tych torbach, daje się widzieć, że zrabowana poczta wiozła gotowizną 34,455 rubli 79¼ kopiejek srebrem i dokumentów na 11,000 rubli srebrem.

Z rozporządzenia Głównego Zwierzchnika Poczt, od Maja roku przyszłego zaprowadzone będzie stałe krążenie karet pocztowych między Mohylowem (Gubernijalnym) i Kijowem; dla przewozu tak samej poczty, jak i podróżnych. Za miejsce wewnątrz karety, płacić się będzie 20, a zewnątrz 15 rubli srebrem, za każdy przejazd z Mohylewa do Kijowa i nawzajem. Każdy podróżny ma prawo zabrać z sobą bezpłatnie rzeczy, na wagę 20 funtów; za więcej wagi, płaci się po 5 kopiejek od funta. Gdy karety pocztowe chodzą już z Petersburga do Mohylewa, skutkiem więc nowego rozporządzenia można będzie od Maja 1855 roku odbywać podróże z Petersburga do Kijowa bez przerwy i nawzajem, w pocztowych powozach.

— 29 Listopada umarł w Petersburgu Jenerał-major *Girs*.

— Umarła dnia tegoż w Petersburgu Margrabina de Villereau, z domu Hrabianka Apraxin, wdowa po poległym w roku 1805 Pułkowniku. Miała 80 lat wieku.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 1 Grudnia pozostało chorych 67 — w ciągu doby zachorow. 1 — wyzdr. 1 — umarło 2 — po 2 Grudnia pozostało chorych 65.

W ciągu doby zachor. 5 — wyzdr. 2 — umarł 1 — po 3 Grudnia pozostało chorych 67.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

TURCYA.

Korrespondencya z Bucharestu, 25 Listopada do *Soldatenfreund* powtórnie wyraża wątpliwość we względzie kampanii, którą Omer-pasza, ze swą armiją od 80,000 ludzi ma rozpocząć przeciw Rossyi. Zdaniem tej korrespondencyi, jest to jedynie demonstracya, tymbardziej, że Omer-pasza odebrał rozkaz posłania jak najśpieszniej oddziału do Warny, zkąd takowy ma odpłynąć do Krymu.

Piszą z Paryża, 2 Grudnia, do gazety Augsburskiej, że Rząd zaniechał wyprawy na Bessarabiją, to jest, że przynajmniej Francya żadnego w niej nie będzie miała udziału. Rozmaite pogłoski krążyły w Paryżu, o tém nagłém odstąpieniu od zamiaru, który sam Cesarz głośno był oświadczył. Marsze i kontr-marsze Omera-paszy również uważane są za czystą tylko demonstracyą, w celu odciągnięcia uwagi rossyan od Krymu i przeszkodzenia posyłaniu tam nowych posiłków.

Przeciwnie, korrespondencya gazety *Freudenblatt* z Galatz, 26 Listopada za pewną utrzymuje, że Omer-pasza będzie attakował rossyan przy ujściu Dunaju, w celu wyrugowania ich, jeżeli to będzie podobna, z wybrzeży morza Czarnego.

Wiedeń, 9 Grudnia, (przez telegraf) Podług wiadomości z Bucharestu, z *dnia wczorajszego, wieczor*, armija turecka, dowodzona przez Omera-paszę, przechodzi Dunaj na powrót. Omer-pasza wyjedzie 11 Grudnia do Warny, zkąd mocny oddział wojska tureckiego będzie wysłany do Krymu. Zadik-pasza z pozostałą armiją zajmuje Dobruczę i pozostawia małe tylko garnizony w Kalarasz i Żurży.

— Ostatnia poczta przywiozła do Triestu następne wiadomości ze Stambułu, z dnia 27 Listopada: «W ostatnim tygodniu posiłki francuzkie i angielskie przejeżdżały tędy udając się do Krymu. — Wiele okrętów flotty sprzymierzonej wróciły do Bosforu. — Dywizya morska przed Balaklawą dowodzona jest przez admirałów Bruat i Lyons. — Wczora Xiążę Napoleon oddał wizytę Sułtanowi. — Poseł turecki w Persyi przybył tu z Teheranu. — Armija azyatycka usadowiła się na zimowych leżach; dowodzca jej Zarif-pasza tu przybył. — Sprzymierzeńcy budują sobie w Balaklawie obszerne drewniane koszary, opatrzone w żelazne piece.

— Osman-pasza mianowany dowodzcą wojsk w Krymie.

(P. P.)

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 3 Grudnia.* Piszą z Wiednia do gazety Szląskiej: «15 bież. miesiąca zacznie się przeciąganie przez naszę stolicę dywizyj pieszych 6 korpusu armii. Te wojska będą przewożone drogą żelazną, jak twierdzą, do Krakowa. Oddziały 5 korpusu, stojące w prowincyi Medyolańskiej i 7 korpusu, mającego główną kwaterę w Weronie, udadzą się też na północ Monarchii. Ażeby przez te przemieszczenia nie zmniejszyć liczebnej siły wojsk we Włoszech, nakazano postawić resztę korpusów na stopę wojenną, przywołując pod chorągwie wszystkich urlopowanych.

— Jako dowod, że postawa Austryi nie jest tyle wojownicza, jak głoszono, korrespondencya z Wiednia do gazety Augsburskiej z dnia 3 Grudnia, przytacza, że Wódz naczelny baron Hess, przyjedzie, jak zapewniają, na całą zimę do Wiednia; że spodziewani też tam są na urlop dowodzca 4 korpusu armii hrabia Schlick i jenerał jazdy hrabia Clam-Gallas.

— Ważna linija komunikacyj elektrycznych między Bucharestem i Wiedniem, na Kronstadt i Tömös jest już ukończona i otwarta nietylko dla rządowych ale i dla prywatnych korrespondencyj od 2 Grudnia.

PRUSSY. W dniu 6 Grudnia Pierwsza Izba ostatecznie się ukonstytuowała i obrała swoim stałym Prezesem Xięcia von Pless, pierwszym Vice-prezesem hrabię von Rittberg, a drugim P. Brüggemann.

Na posiedzeniu Drugiej Izby 4 Grudnia wniesiono na nią projekta praw: o zabronieniu czynienia wypłat w pieniądzach papierowych cudzoziemskich, o warunkach dopuszczania okrętów cudzoziemskich na wybrzeża Pruskie, i t. p.

— Dziennik praw ogłasza manifest Królewski o zajęciu w posiadanie territorium ponad ujściem Jahdy, oraz o sposobie tymczasowego zarządu tego territorium.

Donieśliśmy o protestacyi przeciw takowemu zajęciu ze strony Rządów Hanowerskiego i Brunswickiego. Teraz *Zeit* twierdzi, że sam tylko Rząd Hanowerski ma wnieść na Sejm pomienioną protestacyą.

FRANKFURT. Sejm Niemiecki w dniu 7 Grudnia niemiał jeszcze posiedzenia, dla ostatecznego oświadczenia się w przedmiocie artykułu dodatkowego do Austro-Pruskiego traktatu. Sądzą że zwłoka ta jest skutkiem nieotrzymania dotąd przez niektórych członków Sejmu wyraźnych instrukcyj od swoich Rządów.

WIRTEMBERG. 3 Grudnia JJ. C. i KK. Wysokości Wielka Xiężna Olga Mikołajówna i Xiążę Następca, Jej Małżonek, przenieśli się na stałą rezydencyą do swego nowego pałacu na *Königstrasse*.

— Na posiedzeniu 1 Grudnia Izba Deputowanych ukończyła rozprawy nad projektem dodatkowego prawa do Uchwały z dnia 25 Kwietnia 1828 o stosunkach publicznych izraelitów. Projekt Rządowy znosi wszelkie różnice pod względem przenoszenia się z miejsca na miejsce, przyjęcia i pobytu w gminach, tudzież przemysłu, między chrześcianami i izraelitami. Wszakże zachowane są niejakie ograniczenia względem izraelitów trudniących się, lub którzy w ciągu ostatnich lat dziesięciu trudnili się drobnym handlem, *(Schacher.)*

Izba odrzuciła wniosek, mający na celu nadanie izraelitom praw obywatelstwa, obierania i obieralności; przeto artykuł Konstytucyi, udzielający takowe prawa samym tylko chrześcianom, został utrzymany.

Izba przyjęła jednomyślnie projekt wprowadzający niektóre modyfikacye w prawie o małżeństwie; ale odrzuciła wielką większością wniosek o pozwoleniu zawierania ślubów małżeńskich między chrześcianami i izraelitami.

NOWINY Z BALTYKU. Korrespondencya z Kiel 6 Grudnia, powtórzona przez Monitor Pruski, donosi, że okręty angielskie, jakie tam jeszcze stały, miały nazajutrz port ten opuścić. *(G. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *6 Grudnia.* Times, obok oddania hołdu zaletom lorda Raglan, czyni uwagę, iż jest konieczną, iżby w skutek zgonu kilku angielskich jenerałów w Krymie, tudzież ciężkich ran, odniesionych przez kilku innych, Rząd zawczasu wyznaczył kogoś takiego, coby, na wszelki przypadek, mógł godnie zastąpić naczelnego wodza.

— Admiralicya angielska przesłała do gazet spis następujący okrętów zaginionych lub uszkodzonych w burzy 14 Listopada:

«Wyrzucone na brzeg, na wysokości Kaczy: (ekwipaże uratowane.) *Pyrenées, Gange, Rodwell, Lord Raglan, Tyrone.* (*Pyrenées* spalił się.)

«*Donube* zginął nieopodal od Przylądku Chersonese, (ekwipaż uratowany).

«Wyrzucone na brzeg pod Eupatoryą i straciły maszty: *Asia* od 53, *Glendalaugh* od 85, *Harbinger* od 61, *Georgiana* od 81; ekwipaże pozostały na okrętach. Dwa okręty transportowe utraciły maszty.

«Rozbiły się na skałach pod Balaklawą: *Prince. Resolute, Wentworth, Windwave, Progress, Wanderer, Malta.*

«W Balaklawie, zerwały się z kotwic, bez wielkiego uszkodzenia, *Melbourne, the Pride of the Ocean, Medora, lady Valiant, Mercia Caduceus, sir Robert Sale.*

«30 — do 40 ludzi zginęła na skałach.

«*Victoria*, w porcie Balaklawskim, straciła rudel.

«Inne okręty w porcie zostały uszkodzone w częściach wierzchnich.»

— Piszą z Londynu do Nowej Gazety Pruskiej, że od niejakiego czasu tłumaczenia z rossyjskiego, pod tytułem «Powieści Ruskie» są w wielkiej modzie w Londynie i dzielnie przykładają się do sprostowania dziwacznych i błędnych wyobrażeń o Rossyi.

Londyn, 7 Grudnia. Morning Chronicle twierdzi, że nie sir Robert England, jak pisał Times, ale sir John Borgoyne, nastąpi po lordzie Raglan w dowództwie armii angielskiej, w razie usunięcia się tego ostatniego.

— Piszą z Londynu do Nowej Gazety Pruskiej, 5 Grudnia, że lord Raglan został upoważniony do sprowadzenia do Krymu wojsk z Indyj, przez Suez. Tymczasem 10-ty pułk huzarow, kwaterujący w Kioki, pod Bombay, został ku temu wyznaczony dla zaradzenia niedostatkowi jazdy w Krymie.

— Na Giełdzie Londyńskiej 8 Grudnia (telegraf) Konsolidy 93¾. *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *8 Grudnia.* W *Constitutionnel* czytamy: «Armija Wschodnia zostanie wzmocniona 9-tą dywizyą, utworzoną z wojsk, wziętych w Algeryi, z wyłączeniem jednego, 49-go pułku, który składał część garnizonu Tuluzy. Ta dywizya będzie dowodzona przez jenerała Brunet.

«Mamy pewną wiadomość, że armija Lyońska, pod wodzą marszałka Castellane, będzie zreorganizowana na stopę trzech dywizyj piechoty i jednej jazdy.

«Te wojska będą stały częścią w Lyonie, częścią w obozie Sathonay, gdzie przepędzą zimę. Będą trzymane w ciągłej gotowości do rozpoczęcia kampanii za pierwszym rozkazem.»

— Taż gazeta odebrała z Krymu wiadomości następujące: «Vice-admirał Hamelin odpłynął na fregacie *Megère* do zatoki Kamysz, gdzie musiał tymczasowo wywiesić swoją banderę na okręcie *Montézuma;* sądzono powszechnie, że wróci do Francyi.

«Tegoż dnia okręty *Ville de Paris* i *Friedland* odpłynęły do Konstantynopola, holowane przez *Mogador* i *Descartes. Bayard* miał pójść 16 Listopada za niemi, holowany przez *Napoléon*, okręt śrubowy. Wszystkie te okręty potrzebują naprawy. Sam *Napoléon* ma rudel złamany.

«Okręty, które najmniej ucierpiały, pozostaną na kotwicy w zatokach Kamysz i Kazacz. U wejścia do tych zatok zabijają pale i urządzają bateryе.»

— Piszą ze Stambułu 20 Listopada do Gazety Lyońskiej *le Salut public:*

«Nieustające deszcze zmusiły do zawieszenia przez dni cztery robot fortyfikacyjnych dokoła obozu pod Sewastopolem. Deszczom tym towarzyszyły gwałtowne południowo—zachodnie wiatry, od których flotty mocno ucierpiały. Wiele okrętów przewozowych (17 jak mówią,) były wyrzucone na brzegi i możeby stały się zdobyczą nieprzyjaciela, jeżeliby admirałowie nie kazali ich spalić.

«Wojska lądowe ucierpiały też niemało, albowiem zimno było dojmujące. Namioty i szopy zostały obalone wichrem, nadzwyczaj gwałkownym. Na szczęście znalazło się podostatkiem drzewa opałowego.»

— Piszą z Armii wschodniej, że Turcy są trzymani u wejścia, po za obrękem obozu anglo-francuzkiego, dla tego, że podczas bitwy 5 Listopada rabowali namioty angielskie. Jenerał Canrobert mocno cierpi na obie ręce od ran. Lubo niemasz żadnego niebezpieczeństwa, ale to jest przyczyną, że jenerał musi być wsadzany na konia.

— Piszą z Paryża do gazety Augsburskiej, że wielkie jest prawdopodobieństwo otwarcia wprędce na nowo Konferencyi Wiedeńskiej.

— Nowa Gazeta Pruska, podług swych korrespondencyj z Paryża, najmocniej zaprzecza wiadomości, jakoby P. de Persigny został w szczególném zleceniu pozłany do Włoch.

Były Minister prowadzi w Paryżu bardzo ustronne życie i od swego powrotu nie widział się ani razu z Cesarzem.

— Czytamy w *Observateur de Boulogne* z dnia 3 Grudnia: »Wczora, o południu, wylądowały tu, przywiezione przez statek parowy *Folkstone*, sześćdziesiąt mniszek, podzielone na dwa zgromadzenia; jedne są Irlandki, katoliczki i nazywają się Siostry Miłosiedzia, drugie, Angielki, protestantki pod nazwaniem Siostr Litości. Te zacne kobiety są w drodze na Wschód gdzie mają się poświęcić opatrywaniu chorych i rannych sprzymierzonych armij.

— Na Giełdzie dzisiejszej (przez telegraf), 4½ procentowe 96 fran. 25 cent. — 3 procentowe 72 franki 15 centimów.

(J. de S.-P.)

HISZPANIJA.

Posiedzenie 1 Grudnia niemały przedstawiło interes; Izba 1) uchwaliła wziąć na uwagę wniosek, iż poszukiwania prawne mają być wytoczone przeciw Ministrom, którzy od roku 1843 po rok 1854 mogli przeniewierzyć się w pełnieniu swoich obowiązków, 2) przyjęła wniosek o mianowaniu Kommisyi, której będzie poleconoześrodkowanie wszystkich śledztw, wymierzonych przeciw Królowej Maryi-Krystynie.

— Piszą z Madrytu 1 Grudnia: «Demokraci wielce podupadli na duchu w skutek niepowodzeń Parlamentowych, których doznali, oraz cierpkości, z jaką traktowani są przez jenerała Prim i innych osób, uchodzących za ich zwolenników. Słowem Demokracya przyprowadzona jest dziś do nieczynności.»

(P. P.)

SZWAJCARYA.

5 Grudnia Rada Narodowa obrała Prezydentem Doktora Pfyffer, z Lucerny, a Vice-prezydentem Doktora Escher.

WŁOCHY.

Korrespondent Turyński gazety *Independance Belge* najmocniej zaprzecza pogłosce, rozsianej przez niektóre gazety włoskie, jakoby między Sardyniją i Mocarstwami Zachodniemi zawarty został traktat odpornego i zaczepnego przymierza przeciw Rossyi.

(G. P.)

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *9 Grudnia.* Przez Dekreta Cesarskie P. Forth Rouen, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny przy Królu Jmci Grecyi mianowany w takimże charakterze przy Królu Jmci Saskim, na miejsce P. Mercier, który przechodzi na takiegoż Posła i Ministra w Grecyi. — Takiż Poseł i Minister przy W. X. Saxe-Weimar, margr. de Fèrriere le Vayer, mianowany na takąż posadę przy Królu Jmci Wirtembergskim, na miejsce hrabi de Béarn, mianowanego Senatorem. — Xiążę de la Tour d'Auvergne, pierwszy Sekretarz Poselstwa przy Stolicy Apostolskiej mianowany Posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym przy W. X. Saxe-Weimar i XX. JJ. Saskich. — P. de Montherot pierwszy Sekretarz przy Poselstwie Madrytskiem, mianowany Posłem nadzwyczajnym i Ministrem przy J. K. W. Elektorze Heskim, na miejsce vice-hrabi Serrurier, przechodzącego na reformę.

— Na warstatach w Cherbourg szybko jest posuwane budowanie bateryj pływających; wielkie ilości blach, czyli desek żelaznych, któremi te baterye będą obite, posyłane są z Havre do tych warstatów. W portach wojennych niemniejsza widzieć się daje czynność. Wszystkie okręty, które w skutek uszkodzeń musiały Krym opuścić, wprędce będą zastąpione nowemi, powiększej części parowemi.

— W *Monitorze flotty* czytamy: «W skutek świeżo nadanej mu godności, admirał Hamelin, ze swym sztabem, wraca do Francyi i zdaje dowodztwo sił morskich francuzkich na Czarném morzu vice-admirałowi Bruat.

«Eskadry Oceanu i morza Srodziemnego są tym sposobem zlane w jedno, pod nazwaniem eskadry morza Srodziemnego. Kontr-admirał Charner jest ich vice-dowodzcą. Kontr-admirał hrabia Bouët Willaumez, Naczelnik sztabu admirał Hamelin, wraca wraz z nim do Francyi. Kontr-admirał hrabia Rigault de Genouilly dowodzi marynarzami na lądzie pod Sewastopolem i jest pod rozkazami Głównodowodzącego armiją; kontr-admirał Lugeol, pod rozkazami Vice-admirała Bruat, centralizuje w Stambule służbę okrętów eskadry morza Srodziemnego.»

LONDYN, *8 Grudnia.* Powiększenie armii, które ma być zażądane przez Gabinet od Parlamentu, wyniesie 43 bataljony linijowe, każdy od 800 ludzi, jeden bataljon karabinjerów i jeden artyllerzystów, w ogóle 43,000 ludzi.

— Gazeta jedna Hiszpańska mówi o werbunku w Hiszpanii 20,000 ludzi dla armii angielskiej.

MADRYT. Na posiedzeniu 2 Grudnia Pierwszy Minister Espartero wykładał postępowanie, którego ma się trzymać Gabinet. W ogólnych wyrazach Xiążę Vittoria zapowiedział, że Gabinet całą siłą popierać będzie uchwały Kortezów i pracować nad zabezpieczeniem praw narodu i nad wyplenieniem nadużyć we wszelkich gałęziach zarządu.

Następnie zaszedł wypadek, który zdawał się pociągać za sobą konieczność usunięcia się Ministerstwa w massie. P. Sanches Sylva wniosł, iżby dochody niestałe były zniesione; chodziło o to, czy ten wniosek ma być odesłany do Kommisyi budżetowej, czy do Kommisy specyalnej i Izba oswiadczyła się za tym ostatnim środkiem, mimo oporu Ministrów. Wszakże nazajutrz, Izba, uznając, że niepodobieństwem byłoby dopuścić w obecnej chwili usunięcie się Gabinetu, znaczną większością przyjęła uchwałę, wyrażającą swą ufność w Ministrach i pochwalającą ich politykę.

— Poseł Amerykanski P. Soulé, przybył do Madrytu.

NOWINY Z BALTYKU. 7 Grudnia, o godzinie 10½ rano prawie cała flotta angielska, a wśród niej i okręt *Duke of Wellington*, wiozący admirała Napiera, odpłynęła z Kiel. Pozostało tylko dwa okręty *Edinburg* i *Euryales*, oczekujące na resztę flotty, mającą przybyć z morza Baltyckiego.

Nyberg, (w wielkim Belcie), *8 Grudnia.* Z powodu burzy,

flotta angielska pod wodzą admirała Napier, złożona z pięciu okrętów linijowych i trzech fregat, rzuciła kotwicę na północ od Kundshoved.

Kiel, 8 Grudnia. W tej chwili przybyły tu z zatoki Finlandskiej fregata angielska parowa *l'Imperieuse* i korwetta parowa the *Dragon*.

NEAPOL. Prezes Trybunału Cywilnego w Neapolu P. Luigi Pionati, mianowany Ministrem Sprawiedliwości i Łaski;— na miejsce P. Murena, mianowany Ministrem Spraw Wewnętrznych P. Bianchini, który zarazem zostaje Dyrektorem Wydziału Prac publicznych na miejsce P. Carascoza, a ten ostatni zachowuje tytuł Ministra i głos w Radzie Stanu.

NOWE DZIEŁA.

W uzupełnieniu wzmianki o dziele P. *Połujańskiego* «OPISANIE LASÓW KRÓLESTWA POLSKIEGO i GUBERNIJ ZACHODNICH CESARSTWA ROSSYJSKIEGO *pod względem historycznym statystycznym i gospodarczym*, śpieszymy donieść, że wyszedł z druku *Trzeci Tom* tego pożytecznego dzieła zawierający następne przedmioty:

O lasach dawnej Ukrainy, Wołynia i Podola. — Przestrzeń ogólna trzech gubernij: Kijowskiej, Wołyńskiej i Podolskiej.— Obszerność lasów na całej tej przestrzeni.—Wymienienie rodzajów lasów pod względem posiadania. — Zakłady i gabinety naukowe.

Gubernja Kijowska, — Założenie Kijowa i utworzenie gubernji. — Położenie jeograficzne, granice i rozległość gubernji.—Położenie topograficzne i klimat guberuji oraz podział jéj na powiaty.—Grunt, rozległość lasów oraz gatunki drzew i krzewów tu rosnące. — Ludność. — Wyszczególnienie lasow pod względem posiadania. — Przegląd powiatów pod względem zamożności w lasy.—Handel leśny.—Rzeki spławne.— Zakłady przemysłowe leśne i inne.—Chów bydła i urodzajność pól i łąk. — Chów owiec, koni, mułów, kóz i trzody chlewnej. — Łowiectwo.— Rybołówstwo.— Pszczolnictwo.— Ogrodnictwo. — Jedwabnictwo.—Ciała kopalne.—Owady lasom szkodliwe.—Uprawa lasów—Gabinety naukowe.

Gubernija Wołyńska.—Rozwój gubernji.—Przestrzeń ogólna i leśna. — Granice i podział na powiaty. — Grunt, położenie topograficzne, klimat i ludność. — Podział lasów pod względem własności, oraz drzewa i krzewy w nich rosnące.— Przegląd powiatów pod względem zamożności w lasy.—Handel leśny.—Rzeki spławne.—Zakłady przemysłowe.—Chów bydła, owiec, koni i nierogaciny. — Łowiectwo.— Rybołówstwo.—Ogrodnictwo.—Uprawy leśne.—Jedwabnictwo.—Ciała kopalne.—Rzut oka na gubernije.

Gubernija Podolska. — Położenie jeograficzne gubernii i podział jej na powiaty. — Założenie Kamieńca i utworzenie gubernii Podolskiej.—Rozległość gubernii, ludność i położenie topograficzne.—Grunt i klimat.—Podział lasów pod względem własności. — Gatunki drzew i krzewów w lasach rosnące.—Podział administracyjny lasów rządowych, gospodarstwo ich i otbyt drzewa. — Obszerność lasów prywatnych w całej gubernii i w każdym powiecie.—Handel.—Zakłady przemysłowe leśne. — Bartnictwo. — Inne zakłady przemysłowe.—Chów bydła, owiec, kóz i koni.— Rybołówstwo.— Ogrodnictwo.—Winnictwo. — Jedwabnictwo.—Łowiectwo.— Owady lasom szkodliwe.—Ciała kopalne.—Uprawy leśne.— Rzut oka na guberniję.

Czwarty Tom, jest już w druku i wyjdzie przed Nowym rokiem.

OD WYDAWCY.

Niektórzy PP. Prenumeratorowie, ponawiając abonament Tygodnika na rok przyszły, nie wymieniają adressu miejscowości, i każą go tylko przesyłać według *dotychczasowego adressu.*

Redakcya uprasza o ponawianie za każdą prenumeratą wszystkich szczegółów adressu; bez czego władza pocztowa zmuszona jest do zmudnych poszukiwań w xięgach traktowych, co, w Stołecznym Pocztamcie, mającym codziennie mnogie tysiące gazet do wyprawienia, przyczynia nadzwyczajnie pracy niepotrzebnej i przyprawia o stratę czasu.

Niektórzy PP. Prenumeratorowie na cały rok przyszły, raczyli przysłać do Redakcyi 16 rubli sr.

Gdy tylko półroczna prenumerata, ponawiana po 8 rubli na każdy raz, może złożyć tę ilość, zaś dorazowa, całoroczna, kosztuje nie 16, ale 15 rubli sr. (jak to w tytule oznaczono), Redakcya przeto ma honor zapowiedzieć, iż taki zbywający rubel będzie mogła zaliczać na następne prenumeraty, lub, na żądanie, zwróci komu się należy.

Позволяется печатать. 6 Декабря 1854 года. *Ценсоръ П. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.